
Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi

<http://kutuphane.uludag.edu.tr/Univder/uufader.htm>

Duyarlı Sevgi Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması

Ahmet AKIN, Halime EKER

Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü
aakin@sakarya.edu.tr, halime-eker@hotmail.com

ÖZET

Bu araştırmanın amacı Duyarlı Sevgi Ölçeği'nin (DSÖ; Sprecher & Fehr, 2005) Türkçe formunun geçerlik ve güvenirliğini incelemektir. Araştırma 356 lise son sınıf öğrencisi üzerinde yürütülmüştür. Dilsel eşdeğerlik çalışmasında, DSÖ'nün Türkçe ve orijinal formlarında bulunan maddeler arasındaki korelasyon katsayıları 0,77 ile 0,97 arasında bulunmuştur. Açıklayıcı faktör analizinde 21 maddenin toplam varyansın %36,47'sini açıkladığı ve maddelerin tek boyutta toplandığı görülmüştür. Ölçeğin faktör yükleri 0,28 ile 0,78, madde toplam korelasyonu puanları ise 0,28 ile 0,70 arasında sıralanmaktadır. Doğrulayıcı faktör analizinde tek boyutlu modelin iyi uyum verdiği görülmüştür ($\chi^2=577,16$, $N=356$, $sd=181$, $p=0,0000$, $RMSEA= 0,079$, $NFI= 0,94$, $CFI= 0,96$, $RFI= 0,93$, $SRMR= 0,063$). DSÖ'nün iç tutarlılık güvenirlik katsayısı 0,89, test-tekrar test güvenirlik katsayısı ise 0,82 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlar DSÖ'nün Türkçe formunun geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğunu göstermektedir.

Anahtar Sözcükler: Duyarlı sevgi, Geçerlik, Güvenirlik.

Compassionate Love: A Study of Validity and Reliability

ABSTRACT

This study investigated the validity and reliability of the Turkish version of the Compassionate Love Scale (CLS; Sprecher & Fehr, 2005). The sample of study consists of 356 college students. Results of language equivalency showed that the correlations between Turkish and English forms ranged from 0,77 to 0,97. Results of exploratory factor analysis showed that the 21 items loaded on one factor. The total variance explained was 36,47% and factor loadings ranged from 0,28 to 0,78. Fit index values of the model were $\chi^2=577,16$, $N=356$, $df=181$, $p=0,0000$, $RMSEA=0,079$, $NFI=0,94$, $CFI=0,96$, $RFI=0,93$, $SRMR=0,063$. The internal consistency reliability coefficient of the scale was found as 0,89 and the test-retest reliability coefficient was found as 0,82. Also the corrected item-total correlations ranged from 0,28 to 0,70. These results demonstrate that this scale is a valid and reliable instrument.

Key Words: Compassionate Love, Validity, Reliability.

GİRİŞ

Son yirmi yılda sevgi üzerine yapılan araştırmaların arttığı görülmektedir. Sevginin çeşitlerinden olan romantik sevgi, sosyal bilimciler tarafından sıklıkla incelenmektedir (Hendrick ve Hendrick, 2000). Birçok çalışma romantik sevgi üzerine odaklanmıştır, ancak son zamanlarda diğer sevgi türleri, özellikle de duyarlı sevgi ile ilgili araştırmalar yapılmaktadır (Berscheid, 2006; Underwood, 2002, 2009). İnsanlar, duyarlı sevgiyi yakın oldukları insanlar gibi yabancılar için ve belki de bütün insanlık için hissettiğinden ve bu sevgi sosyal iyiliğe katkıda bulunan bir sevgi çeşidi olduğundan bilimsel olarak incelenmektedir (Fehr, Sprecher ve Underwood, 2009; Post, Underwood, Schloss ve Hurlbut, 2002). Duyarlı sevginin, diğer insanlara destek sağlamayı içeren olumlu sosyal davranışlarla geniş bir aralıkta ilişkili olduğu görülmüştür (Marks ve Song, 2009; Smith, 2009; Sprecher ve Fehr, 2005).

Duyarlı sevgi, yakın olunan insanlara, yabancılar ya da tüm insanlığa karşı duyulan önemseme, ilgi, duyarlılık ve özellikle diğer insanlar acı çektiğinde ve yardıma ihtiyacı olduğunda destekleme, yardım etme ve diğer insanları anlama üzerine odaklanmış duyguları, düşünceleri ve davranışları içeren bir tutum olarak tanımlanmaktadır. Bu tanım, Lazarus (1991) tarafından yapılan ve ‘duyarlılık, başkasının acı çekmesiyle duygulanmak ve

yardım etmek istemektir' tanımı ile birbirine uymaktadır (s. 289). Duyarlı sevginin özelliklerine bakıldığında, bunların fedakarlık, yardımseverlik, önemseme, ilgi, empati, sempati ve duyarlılık gibi özellikler olduğu görülmektedir (Fehr ve Sprecher; 2009).

Duyarlı sevginin Adler'in insanın sosyal bir varlık olduğu konusundaki inancını yansıtan sosyal ilgi kavramıyla benzerlik taşıdığı görülmektedir. Adler'e göre insan olumlu sosyal dürtülerle motive olmakta ve kişisel kazançlarından toplum çıkarları uğruna vazgeçmelerine yol açan sosyal bir içgüdü tarafından güdülenmektedirler. Bu bakış açısına göre insanlar toplumsal bir çıkar uğruna kendi ihtiyaçlarını ikinci plana atabilmektedir (Yazgan-İnanç ve Yerlikaya, 2010). Sosyal ilgi, topluluk duygusu ya da toplumsal duygu anlamına gelmekte olup arkadaşlık, empati, sempati, işbirliği, dayanışma, tolerans, ilgi ve bakım verme gibi özellikleri içermektedir (Leak, 1991; Nikelly, 2005).

Duyarlı sevgiyle ilişkilendirilmiş kişilik özellikleri, fedakar olma isteği, empati, ahlaki muhakeme, anlaşılabilirlik ve diğer insanların bakış açılarını anlama yeteneği olarak tanımlanmaktadır. Bu kişilik özelliklerinin her biri, duyarlı sevginin gelişmesini desteklemektedir (Dovidio ve Penner, 2001). Duyarlı sevgi, birçok dini gelenekte temel bir özelliktir (Underwood, 2002) ve diğer insanlara önem veren, özveri gösteren ve insanları önemseyen bir sevgidir. Duyarlı sevgi, empati, perspektif alma, fedakarlık, sosyal destek, gönüllülük, romantik sevgi ve ailevi sevgi ile ilişkilidir. Yapılan araştırmalarda şefkat ve empati gibi niteliklerin gelişimiyle, olumlu sosyal davranışın artışı arasında bağlantılar bulunmuştur (Sprecher ve Fehr, 2005; Dovidio ve Penner, 2001; Davis, 1996). Ayrıca, empati ve toplumsal davranış arasında pozitif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (Batson, Chang, Orr ve Rowland, 2002).

Duyarlı sevgi, empatiden farklıdır (Batson ve Oleson, 1991) çünkü, duyarlı sevgi hem tüm toplumu kapsamaktadır hem de sürekli. Lazarus (1991) şefkat, empati, sempati ve bu kavramlarla ilişkili yapılar arasında benzer bir ayırım yapmıştır. Lazarus, empatinin başkalarının duygusal durumlarını paylaşmaya odaklandığını, şefkatin ise başkalarının yöneltilen bir duygu olduğunu belirtmiştir. Sprecher ve Fehr (2005) bu ayrıma dayanarak, duyarlı sevginin duyarlılık, önemseme, empatinin diğer yönleri ve fedakarlık gibi davranışsal eğilimleri de içerdiğini öne sürmektedirler (s. 630). Duyarlı sevgi empatiye göre daha sürekli, çünkü empati birinin acı çekmesi gibi belirli bir durumda oluşurken, duyarlı sevgi, belirli bir amaçtan bağımsız olarak hissedilmektedir (Sprecher ve Fehr, 2005).

Sprecher ve Fehr (2005), insanlık/yabancılar, yakın olunan insanlar (aile ve arkadaşlar) ve belirli yakınlıktaki insanlar için olmak üzere farklı

versiyonlarda duyarlı sevgiyi ölçmede kullanılabilen bir duyarlı sevgi ölçeği geliştirmişlerdir. Bu ölçümler sonucunda, bireylerin yakın oldukları insanlar için yabancılara ve insanlığa göre daha büyük derecede duyarlı sevgi hissettiklerini, diğer insanlar için sosyal destek sağlama ile gönüllülüğün pozitif ilişki gösterdiğini, maneviyat ve dinseliliğin özellikle insanlık ve yabancılar için hissedilen duyarlı sevgiyle pozitif ilişkili olduğunu bulmuşlardır. Bunun dışında, kadınların diğer insanlara erkeklerden daha fazla duyarlı sevgi hissettiklerini tespit etmişlerdir (Sprecher ve Fehr, 2006).

Yabancılara ve insanlığa karşı hissedilen duyarlı sevgiyi araştırmak önem taşımaktadır, çünkü diğer insanlara yönelen olumlu sosyal davranışların ortaya çıkmasını sağlamaktadır. Ayrıca, daha az şanslı olan insanları da içeren diğer insanlara hissedilen duyarlı sevgi, bireylerin iyi olmalarını arttırmaya yardımcı olmaktadır (Sprecher ve Fehr, 2005). İnsanlar, diğer insanların kendileri için duyarlı sevgi hissettiklerinin her zaman bilincinde olmamaktadırlar. Diğer insanların kendileri için duyarlı sevgi hissettiklerini fark ettiklerinde, kendilerine saygılarının artmasını da içeren bazı olumlu kişilik sonuçları yaşamaktadırlar. Diğer insanlar tarafından sevilmenin, kişiliğe birçok katkısı olmaktadır (Sedikides, Oliver ve Campbell, 1994).

Diğer insanlara duyarlı sevgi hissetmek, kişilik için olumlu faydalar sağlayabilmektedir. İnsanlar, kendilerini üzüntü ya da sıkıntı duydukları bir durumu hafifletmeye yardım edecek bir duygu ya da yaşantıya motive edebilmektedirler. Örneğin, önceden var olan bir durumun üzüntüsünü azaltan birine odaklandıklarında, kendilerini daha iyi hissedebilmektedirler. Diğer insanlara odaklanma, olumlu bir ruh halinin oluşmasına yardım edebilmektedir. Bireyler, olumlu sosyal duygu ve davranışlar gösterdiğinde, öz-saygılarında ve ruhsal durumlarının iyiliğinde artış olacaktır. Özellikle toplumsal ilişkilerde, diğer insanlara yardım etmenin kişiliğe uzun vadeli yararları vardır (Mills ve Clark, 1994). İnsanların, sosyal etkileşim ve ilişkilerde karşılıklı davranış ve eşitliğe katkıda bulunan ihtiyaçlarına cevap verdiklerinde kendilerini daha iyi hissetmeleri muhtemeldir (Hatfield ve Sprecher, 1983).

Duyarlı sevgi, tüm toplumu kapsayan ve sürekli bir durum olarak, yabancılara karşı gönüllülüğü ve sevilen insanlara sosyal desteği kapsayarak, olumlu sosyal davranışlara katkıda bulunmaktadır. İnsanları, diğer insanlara yardım etmeye ve destek vermeye motive eden şeyin ne olduğu bilinmemektedir. Duyarlı sevginin diğer insanlara, hem yabancılara hem de yakın olunan insanlara yardım etmeye yönelten güçlü bir motivasyon olduğu ileri sürülmektedir (Sprecher ve Fehr, 2009).

Duyarlı Sevgi Ölçeği (DSÖ; Sprecher ve Fehr, 2005): 7’li Likert (1 Benim için hiç doğru değil -7 Benim için tamamen doğru) türü bir ölçme aracı olan DSÖ 21 maddeden oluşmakta ve katılımcılardan her bir maddede yer alan açıklamaya katılma oranlarını belirlemeleri istenmektedir. Ölçekte yer alan tüm maddelerin puanları toplanarak toplam bir duyarlı sevgi puanı elde edilebilmektedir. Ölçekteki olası puanların ranjı 21 ile 147 arasında değişmektedir. Ölçekten alınan yüksek puanlar ilgili bireyin duyarlı sevgi düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirlik katsayısı 0,95 olarak bulunmuştur. DSÖ’nün ölçüt bağımlı geçerlik çalışmasında ölçeğin empati ve yardımseverlik ile pozitif ilişkili olduğu görülmüştür. Geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarından elde edilen sonuçlar DSÖ’nün geçerlik ve güvenirlüğünün sağlandığını göstermektedir. Bu araştırmanın amacı DSÖ’yü Türkçe’ye uyarlamak ve ölçeğin geçerlik ve güvenirlüğünü incelemektir.

YÖNTEM

Çalışma Grubu

DSÖ’nün Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik analizleri iki çalışma grubundan elde edilen veriler üzerinde gerçekleştirilmiştir. İlk grup 356 lise son sınıf öğrencisidir. Ayrıca ölçeğin test-tekrar test çalışması için bu gruptan 147 öğrenciye ölçek dört hafta arayla tekrar uygulanmıştır. İkinci çalışma grubunu ise ölçeğin dilsel eşdeğerlik çalışmasının yürütüldüğü 58 İngilizce öğretmeni oluşturmaktadır. Yaşları 26 ile 48 arasında değişen öğretmenlerin 23’ü bayan, 35’i ise erkektir.

İşlem

DSÖ’nün Türkçe’ye uyarlanması sürecinde öncelikle ölçeği geliştiren Susan Sprecher ile elektronik posta yoluyla iletişim kurulmuş ve ölçeğin uyarlanabileceğine ilişkin gerekli izin alınmıştır. İlk aşamada ölçeğin İngilizce formu, iyi düzeyde İngilizce bilen 3 öğretim üyesinden oluşan bir komisyon tarafından Türkçe’ye çevrilmiş ve daha sonra bu Türkçe formlar geri tercüme edilerek Türkçe ve İngilizce formlar arasındaki tutarlılık incelenmiştir. Daha sonra Türkçe form anlam ve gramer açısından incelenerek gerekli düzeltmeler yapılmış ve denemelik Türkçe form elde edilmiştir. Ardından denemelik Türkçe form psikolojik danışma ve rehberlik alanında yüksek lisans yapan 5 öğrenciye inceletilerek görüşleri doğrultusunda bazı değişiklikler yapılmıştır. Geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarına başlamadan önce DSÖ’nün Türkçe formu ile İngilizce formu arasındaki tutarlılığı belirlemek için dilsel eşdeğerlik çalışması yapılmış ve dilsel eşdeğerliğin sağlandığı görüldükten sonra geçerlik ve güvenilirlik

analizlerine başlanmıştır. DSÖ'nün geçerlik çalışması olarak yapı geçerliği incelenmiştir. Yapı geçerliği için açımlayıcı faktör analizi (AFA) ve doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yapılmıştır. DSÖ'nün güvenilirliği iç tutarlık ve test-tekrar test yöntemleriyle, madde analizi ise düzeltilmiş madde-toplam korelasyonu ile incelenmiştir. Geçerlik ve güvenilirlik analizleri için SPSS 13,0 ve LISREL 8,54 (Jöreskog ve Sorbom, 1996) programları kullanılmıştır.

BULGULAR

Dilsel Eşdeğerlik

DSÖ'nün dilsel eşdeğerlik çalışmasından elde edilen bulgular, Türkçe ve orijinal formda yer alan maddeler arasındaki korelasyon katsayılarının 0,77 ile 0,97 arasında değiştiğini, ölçeğin bütünü için dilsel eşdeğerlik puanının ise 0,93 olduğunu göstermiştir. Her bir maddenin dilsel eşdeğerlik puanları Tablo 1'de görülmektedir.

Tablo 1: DSÖ Maddelere Göre Dilsel Eşdeğerlik Bulguları

Madde No	r	Madde No	r	Madde No	R
1	0,87	8	0,83	15	0,89
2	0,79	9	0,87	16	0,88
3	0,83	10	0,92	17	0,88
4	0,85	11	0,85	18	0,95
5	0,95	12	0,85	19	0,97
6	0,97	13	0,93	20	0,91
7	0,77	14	0,88	21	0,95

Açımlayıcı Faktör Analizi

DSÖ'nün yapı geçerliği için yapılan AFA'da öncelikle örneklem uygunluğu (sampling adequacy) ve Barlett Sphericity testleri incelenmiştir. Verilerin faktör analizine uygunluğu için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) 0,60'dan yüksek ve Barlett testinin anlamlı çıkması gerekmektedir (Büyüköztürk, 2004). Bu çalışmada KMO örneklem uygunluk katsayısı 0,92, Barlett Sphericity testi χ^2 değeri ise 2840,36 ($p < 0,001$, $sd=210$) bulunmuştur. Yapılan ilk faktör analizinde, döngüsüz metod kullanılarak, faktör çözümlenmesiyle maksimum faktör sayısı incelenmiş ve 2 faktörlü bir yapı elde edilmiştir. Ancak ölçeğin orijinal formu tek faktörden oluştuğu için, AFA'da asal eksenlere göre döndürülmüş temel bileşenler analizi kullanılmıştır. Yapılan analiz sonucunda 21 maddeden oluşan ve öz değeri 1'den büyük dört faktör elde edilmiştir. Bu faktörler içinden yalnızca birinci

faktör 7,658 öz değeri ile toplam varyansın %36,5'ini açıklayarak tüm ölçeği tek başına temsil etmiştir. Maddelerin faktör yükleri 0,28 ile 0,78 arasında sıralanmaktadır. Yedinci ve sekizinci maddelerin faktör yükü 0,30 ölçütünü karşılamadığı için bu maddeler ölçekte tutulmuş ancak puanlamalara dahil edilmemiştir. Ölçekte yer alan maddelerin faktör yüklerine, ortalamalarına ve standart sapmalarına ilişkin puanlar Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: DSÖ Maddelerine Ait Faktör Yükleri, Düzeltilmiş Madde-Test Korelasyonları Ortalamalar ve Standart Sapmalar

Maddeler	Faktör yükü	R _{jt}	$\bar{X}$	Ss
1. Tanımadığım insanları üzüntülü gördüğümde, onlara elimi uzatma ihtiyacı hissedirim.	0,56	0,48	2,58	1,79
2. İnsanların kendilerini iyi hissetmeleri için çok zaman harcarım.	0,58	0,53	3,33	1,71
3. Birisinin (yabancı da olsa) zor günler geçirdiğini duyduğumda, ona çok şefkat duyarım.	0,73	0,66	2,79	1,65
4. Başkalarının yaşadığı acıyı (mutluluğu) onları tanımasam bile kolaylıkla hissedebilirim.	0,67	0,60	3,12	1,76
5. Yardıma ihtiyacı olan bir yabancı ile karşılaşsam, onun için yapabileceğim her şeyi yaparım.	0,68	0,60	3,10	1,75
6. Nereli olursa olsun tüm insanlar için oldukça şefkatli bir sevgi hissedirim.	0,58	0,52	3,26	1,89
7. Başka birinin acı çektiğini görmektense kendim acı çekmeyi tercih ederim.	0,30	0,30	4,72	1,97
8. Fırsat verilse, hedeflerine ulaşma şansı az olan insanlar için kendimi feda etmeye razı olurum.	0,28	0,28	4,66	1,88
9. Tanımadığım insanlar için bile şefkat hissetme eğilimindeyim.	0,65	0,59	3,32	1,78
10. Yaşamıma en çok anlam katan işlerden biri, ihtiyacı olduğunda yaşamımdaki herkese yardım etmektir.	0,73	0,66	3,06	1,74
11. Diğer insanların bana yardım etmekle uğraşmalarındansa, tanımasam bile ben onlara yardım etmekle uğraşmayı tercih ederim.	0,53	0,48	3,76	1,82
12. İhtiyacı olan insanlara karşı çoğu kez duyarlı duygulara sahibimdir.	0,78	0,70	2,71	1,56
13. Çoğu insanla bencillikten uzak bir şekilde ilgilenirim.	0,65	0,56	2,89	1,64
14. Tanımadığım insanları yanlış olduğunu düşündüğüm şeyleri yapıyor olsalar bile, kabul ederim.	0,72	0,30	4,63	2,00
15. Birisi (yabancı da olsa) sıkıntıya düşerse, genellikle aşırı duyarlı ve ilgili davranırım.	0,73	0,67	3,44	1,66
16. Yabancı insanları yargılamak yerine anlamaya çalışırım.	0,63	0,57	3,06	1,60
17. Birisi (yabancı da olsa) sıkıntıdaysa, kendimi onun yerine koymaya çalışırım.	0,75	0,67	2,86	1,73
18. Başkalarının (yabancı da olsalar) mutlu olduğunu görünce mutlu olurum.	0,67	0,62	2,93	1,74
19. İş yaşamımda ve sosyal yaşamda karşılaştığım insanlar bana ihtiyaçları olduğunda orada olacağımı tahmin edebilirler.	0,41	0,35	2,78	3,68
20. Yaşamlarına değer katmaya yardım edecek yöntemleri bulabileceğim için çok iyi tanımadığım insanlarla vakit geçirmek isterim.	0,42	0,40	3,62	1,73
21. İnsanlara karşı sevecen olmayı ve iyi davranmayı çok isterim.	0,68	0,61	2,47	1,74

Doğrulayıcı Faktör Analizi

DSÖ'nün yapı geçerliği için ölçeğin orijinal formunda bulunan faktörlerin doğrulanması amacıyla DFA uygulanmıştır. Yapılan DFA'da elde edilen uyum indeksleri incelenmiş ve Ki-kare değerinin ($\chi^2=577,16$, $N=356$, $sd=181$, $p=0,0000$) anlamlı olduğu görülmüştür. Uyum indeksi değerleri ise RMSEA= 0,079, NFI= 0,94, CFI= 0,96, RFI= 0,93 ve SRMR= 0,063 olarak bulunmuştur. Bu uyum indeksi değerleri modelin iyi uyum verdiğini göstermektedir (Hu ve Bentler, 1999).

Madde Analizi ve Güvenirlik

DSÖ'nün maddelerinin, toplam puanı yordama ve ayırt etme gücünü belirlemek amacıyla, madde analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda ölçeğin düzeltilmiş madde-test korelasyonlarının 0,28 ile 0,70 arasında sıralandığı görülmüştür. DSÖ'nün iç tutarlılık güvenirlilik katsayısı 0,89, test-tekrar test güvenirlilik katsayısı ise 0,82 olarak bulunmuştur. Bulgular Tablo 2'de görülmektedir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu çalışmada Sprecher ve Fehr (2005) tarafından geliştirilen DSÖ'nün Türkçe'ye uyarlanması ve Türkçe formun geçerlik ve güvenirliliğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Geçerlik ve güvenirlilik çalışmalarının yürütüldüğü gruplar sayı bakımından istatistiksel analizlerin gerektirdiği yeterliliktedir. Ölçeğin Türkçe ve İngilizce formlarının dilsel açıdan eşdeğerliğini belirlemek amacıyla yapılan dilsel eşdeğerlik çalışmasından elde edilen sonuçlar iki formda yer alan maddelerin birbirleriyle yüksek düzeyde ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Diğer bir deyişle, Türkçe formda yer alan çeviri maddelerle İngilizce formda yer alan orijinal maddelerin benzeştiği ve ölçeğin dilsel eşdeğerlik açısından yeterli düzeyde olduğu görülmüştür. Ayrıca bu sonuç ölçeğin Türkçe'ye çevrilmesi sürecinin başarılı biçimde tamamlandığını göstermektedir.

DSÖ'nün yapı geçerliği AFA ve DFA ile incelenmiştir. AFA sonucunda ölçeğin orijinal formda olduğu gibi tek boyutlu olduğu ve açıklanan toplam varyans oranının %37 olduğu bulunmuştur. Ölçek geliştirme ve uyarlama çalışmalarında açıklanan varyans oranı için %30 ve üzeri ölçüt olarak alındığı düşünüldüğünde, ölçeğin yapı geçerliğinin sağlandığı görülmektedir. Diğer bir faktör analizi olan DFA için uyum indeksi sınırları göz önüne alındığında, modelin iyi düzeyde uyum verdiğini ve ölçeğin orijinal faktör yapısının Türkçe formun faktör yapısıyla uyduğu

belirlenmiştir. Yapı geçerliğinden elde edilen bu sonuçlar DSÖ'nün Türkçe formunun geçerliğinin sağlandığını göstermektedir.

DSÖ'nün güvenilirlik katsayılarının yüksek bulunması güvenilirliğin yeterli düzeyde olduğunu göstermektedir. Araştırmalarda kullanılacak ölçme araçları için öngörülen güvenilirlik düzeyinin 0,70 olduğu dikkate alınır, DSÖ'nün güvenilirliğinin sağlandığı söylenebilir. Madde analizi sonucunda sekizinci maddenin dışındaki diğer tüm madde test korelasyonlarının 0,30 ölçütünü karşıladığı görülmüştür. Madde test korelasyonunun yorumlanmasında 0,30 ve daha yüksek olan maddelerin, bireyleri ölçülen özellik bakımından iyi derecede ayırt ettiği (Büyüköztürk, 2004) göz önüne alındığında, ölçeğin madde test korelasyonları açısından yeterli düzeyde olduğu söylenebilir.

DSÖ'nün geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarından elde edilen bulgulara göre, ölçeğin kullanıma hazır olduğu söylenebilir. Ancak geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarının lise öğrencileri üzerinde yürütülmüş olması, geçerlik ve güvenilirliği için farklı gruplar üzerinde yapılacak çalışmaları gerekli kılmaktadır. Ayrıca bu ölçeğin kullanılacağı araştırmaların yapılması ölçme gücüne önemli katkılar sağlayacaktır. Son olarak ölçeğin uyum geçerliğini belirlemek amacıyla, duyarlı sevgi yapısıyla ilişkili olabilecek çeşitli yapıları (empati, sosyal ilgi, yardımseverlik, özgecilik) değerlendiren, geçerlik ve güvenilirliği kanıtlanmış ölçeklerle DSÖ arasındaki ilişkiler incelenebilir.

KAYNAKLAR

- Batson, C. D. and Oleson, K. C. 1991. Current status of the empathy-altruism hypothesis. In M. S. Clark (Ed.), *Review of personality and social psychology*. Newbury Park, CA: Sage.
- Batson, C. D., Chang, J., Orr, R. and Rowland, J. 2002. Empathy, attitudes, and action: Can feeling for a member of a stigmatized group motivate one to help the group? *Personality and Social Psychology Bulletin*, 28, 1656-1666.
- Berscheid, E. 2006. Searching for the meaning of 'love'. In R. J. Sternberg & K. Weis (Eds.), *The new psychology of love* (s. 171-183). New Haven, CT: Yale University Press.
- Büyüköztürk, Ş. 2004. *Veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

- Davis, M. H. 1996. *Empathy: A social psychological approach*. Boulder, CO: Westview Press.
- Dovidio, J. F. and Penner, L. A. 2001. Helping and altruism. In M. Brewer & M. Hewstone (Eds.), *Blackwell international handbook of social psychology: Interpersonal processes* (s. 162-195). Cambridge, MA: Blackwell.
- Fehr, B. and Sprecher, S. 2009. Prototype analysis of the concept of compassionate love. *Journal of Social and Personal Relationships*, 16, 343-364.
- Fehr, B., Sprecher, S. and Underwood, L. 2009. *Compassionate love: Theory, research, and applications*. Malden, MA: Wiley-Blackwell.
- Hatfield, E. and Sprecher, S. 1983. Equity theory and recipient reactions to aid. In J.D. Fisher, A. Nadler, & B. DePaulo (Eds.), *New directions in helping. Volume 1: Recipient reactions to aid* (pp. 113-141). New York: Academic Press.
- Hendrick, S.S. and Hendrick, C. 2000. Romantic love. In C. Hendrick, & S.S. Hendrick (Eds.), *Close Relationships: A sourcebook* (s. 203-215). Thousand Oaks+, CA: Sage.
- Joreskog, K. G. and Sorbom, D. 1996. LISREL 8 reference guide. Lincolnwood, IL: Scientific Software International.
- Hu, L. T. and Bentler, P. M. 1999. Cutoff criteria for fit indexes in covariance structural analysis: Conventional criteria versus new alternatives. *Structural Equation Modeling*, 6, 1-55.
- Lazarus, R. S. 1991. *Emotion and adaption*. New York: Oxford University Press.
- Leak, G. K. 1991. Two social interest measures and social desirability response sets. *J Indiv Psychol* 1991; 47: 136-140.
- Marks, N. F. and Song, J. 2009. Compassionate motivation and compassionate acts across the adult life course: Evidence from US national studies. In B. Fehr, S. Sprecher, & L. G. Underwood (Eds.), *The science of compassionate love: Theory, research and applications* (s. 121-158). Malden, MA: Wiley-Blackwell.
- Mills, J. and Clark, M. S. 1994. Communal and exchange relationships: Controversies and research. In R. Erber & R. Gilmour (Eds.),

Theoretical frameworks for personal relationships (s. 29-42). Hillsdale, NJ: Erlbaum.

- Nikelly, A. G. 2005. Positive health outcomes of social interest. *J Indiv Psychol* 2005; 61: 329-342.
- Post, S. G., Underwood, L. G., Schloss, J. P. and Hurlbut, W. B. (Eds.) 2002. *Altruism and altruistic love*. New York: Oxford University Press.
- Sedikides, C., Oliver, M. B. and Campbell, W. K. 1994. Perceived benefits and costs of romantic relationships for women and men: Implications for exchange theory. *Personal Relationships*, 1, 5-21.
- Smith, T. W. 2009. Loving and caring in the United States: Trends and correlates of empathy, altruism, and related constructs. In B. Fehr, S. Sprecher, & L. G. Underwood (Eds.), *The science of compassionate love: Theory, research, and applications* (s. 81-119). Malden, MA: Wiley-Blackwell.
- Sprecher, S. and Fehr, B. 2005. Compassionate love for close others and humanity. *Journal of Social and Personal Relationships*, 22, 629-652.
- Sprecher, S. and Fehr, B. 2006. Enhancement of mood and self-esteem as a result of giving and receiving compassionate love. *Current Research in Social Psychology*, 11, 227-242.
- Underwood, L. G. 2002. The human experience of compassionate love. In S. G. Post, L. G. Underwood, J. Schloss, & W. B. Hurlbut (Eds.), *Altruism and altruistic love* (s. 72-88) Oxford: Oxford University Press.
- Underwood, L. G. 2009. Compassionate love: A frame-work for research. In B. Fehr, S. Sprecher, & L. G. Underwood (Eds.), *The science of compassionate love: Theory, research, and applications* (s. 3-26). Malden, MA: Wiley-Blackwell.
- Yazgan- İnanç, B. ve Yerlikaya, E. E. 2010. Kişilik Kuramları. Ankara: Pegem Akademi.

